

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทฤษฎีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (หลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้แก่ บัณฑิต สถานประกอบการ อาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครอง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

1.1.1 บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (หลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2553 จำนวน 107 คน

1.1.2 สถานประกอบการที่รับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (หลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550) คณะเทคโนโลยีคหกรรม

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2553 เข้าทำงาน จำนวน 107 แห่ง

1.1.3 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้แก่ อาจารย์ที่ทำการสอนในหลักสูตรของสาขาวิชาฯ จำนวน 21 คน

1.1.4 ผู้ปกครองของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 107 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (หลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2553 โดยสำรวจจากบัณฑิตที่มีงานทำแล้วในระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน 2554 ได้บัณฑิตที่มีงานทำจำนวน 56 คน จากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ร้อยละ 50 ของบัณฑิตที่มีงานทำ จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (หลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน

1.2.2 สถานประกอบการที่รับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (หลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2553 เข้าทำงาน จำนวน 30 แห่ง

1.2.3 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 21 คน

1.2.4 ผู้ปกครองของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อกำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามโดยพิจารณาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และปรับข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาคูณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทรรศนะของบัณฑิตคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลปัจจุบัน ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส จำนวนปีที่สำเร็จการศึกษา อาชีพ และ 2) ข้อมูลในอดีตก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต ได้แก่ ระดับการศึกษาก่อนเข้าเรียน เกรดเฉลี่ย (GPA.) ก่อนเข้าเรียนและเมื่อสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร เหตุผลในการเลือกเข้าเรียนในหลักสูตร ความคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษา จังหวัดภูมิลำเนาเดิม และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามทรรศนะของบัณฑิต ประกอบด้วยคำถาม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 9 ข้อ 2) ด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านทักษะเชาว์ปัญญา จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านวิเคราะห์และสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ และ 6) ด้านทักษะพิสัย จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.2 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทรรศนะของสถานประกอบการ (ผู้ใช้บัณฑิต) ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม ได้แก่ ชื่อของสถานประกอบการ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) สถานที่ตั้ง ประเภทของธุรกิจและผลิตภัณฑ์หลัก จำนวนพนักงานและจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ ลักษณะงานที่บัณฑิตปฏิบัติ ตำแหน่งของผู้ประเมิน ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิต และตำแหน่งของบัณฑิตที่ถูกประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามทรรศนะของสถานประกอบการ (ผู้ใช้บัณฑิต) ประกอบด้วยคำถาม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านความรู้ จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านทักษะเชาว์ปัญญา จำนวน 3 ข้อ 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 4 ข้อ 5) ด้านทักษะวิเคราะห์และสื่อสารจำนวน 3 ข้อ 6) ด้านทักษะการดำเนินชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.3 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทรรศนะของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ (หลักสูตรปรับปรุง พ. ศ. 2550) ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอน (ปี) คณะ/สาขาที่สังกัด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามทรรศนะของอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วยคำถาม 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านความรู้ จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านทักษะเชาว์ปัญญา จำนวน 3 ข้อ 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 4 ข้อ 5) ด้านทักษะวิเคราะห์และสื่อสาร จำนวน 3 ข้อ และ 6) ด้านทักษะการดำเนินชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.4 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทรรศนะของผู้ปกครองของบัณฑิต หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การเลือกเข้าศึกษาของบัณฑิตและเหตุผลในการเลือก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยคำถาม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรมจำนวน 9 ข้อ 2) ด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านทักษะเชาว์ปัญญา จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านทักษะวิเคราะห์และสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ และ 6) ด้านทักษะพิสัย จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ใช้เกณฑ์การประเมินระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

โดยข้อคำถามที่ใช้แบบมาตราส่วน 5 ระดับมีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน โดยคะแนนต่ำสุดที่จะเป็นไปได้ คือ 1 คะแนน และคะแนนสูงสุดที่จะเป็นไปได้ คือ 5 คะแนน นำมาหาค่าเฉลี่ยซึ่งมีคะแนนในแต่ละระดับชั้น แบ่งออกได้เป็นช่วงๆ ในแต่ละระดับ อันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

การทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ออกฝึกงานสถานประกอบการในช่วงภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน รวมถึงเก็บข้อมูลจากสถานประกอบการที่นักศึกษาเคยฝึกงาน ผู้ปกครองของนักศึกษา และทดลองเก็บข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ จำนวน 3 คน โดยทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2553 – มกราคม 2554 นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbrach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้

2.1 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทฤษฎีของบัณฑิตหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .9288

2.2 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทฤษฎีของสถานประกอบการ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.9372

2.3 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทฤษฎีของอาจารย์ผู้สอน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .9749

2.4 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามทฤษฎีของผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.9681

3. ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ทำหนังสือจากหัวหน้าสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ถึงสถานประกอบการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยจากบัณฑิตผู้ปกครอง และอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.2 ส่งแบบสอบถามถึงบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมด้วยแบบสอบถามของสถานประกอบการ และผู้ปกครองของบัณฑิตทางไปรษณีย์และขอรับกลับคืนทางไปรษณีย์ ยกเว้นแบบสอบถามของอาจารย์ผู้สอน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. ระยะเวลาในการทำวิจัย ระหว่างเดือนตุลาคม 2553 – กันยายน 2554